

क्रं. २५ (क)

संस्कृत (ब)

वामनसूक्त.

वामनसूक्त

वामनसूक्त
१ विष्णोर्वाचनम्
२ ईशानसूक्तम्

(1) श्रीगणेशायनमः ॐ अस्य वाः मस्यपलितस्य हेतु
स्तस्य भ्राता मध्यमोऽस्य रत्नः ॥ तृतीयो भ्राता घृतप
ष्टोऽस्यात्रापश्यं विरपतिं सप्तपुत्रं ॥ सप्तयुजं तिर
थमेकवक्रमेकोऽश्वेवावहति सप्तनामा ॥ त्रिनाभिव
क्रमजरमन्वयत्रेमा विषाभुवनाधितस्थुः ॥ इमं
रथमधिये सप्ततस्तुः सप्तवक्रं सप्तवहं स्युवाः ॥ स
प्तस्वसाराऽअभिसन्नवतयत्रगवां निहिता सप्तना
मा ॥ कोटदरीप्रथमजायमानस्थन्वतं यदनरुच्छा म४
विभर्ति ॥ भूम्या अस्तरसृगात्मा क्वस्वित्को वि
दां समुपगात् प्रष्टुमेतत् ॥ पाकः पृच्छामि मनसा
विजानं देवानामेना निहितापदानि ॥ वत्सेबध

येधिसप्ततं तून्वितानिरेकस्य ॐ तवाउ ॥ १ ॥ अवि
कितां चिकित्वांश्चिद्वैकवी नृपृच्छामिविद्वेननविद्व
न ॥ वियस्तस्तंभषालिभारजांस्यजस्यरूपेकिमपि
स्विदेकं ॥ इहब्रवीतुयई मंगवदास्यवामस्यनिहितं
पदंवे ॥ शीर्षाः क्षीरं इहतेगावो अस्यवत्रिवसा
नाउदकंपदापुः ॥ मातापितरमृतआब्रमाजधीत्य
ग्रमनसासंक्षिजग्मे ॥ यावीभक्तुर्गर्भरसानिवि
द्वानमस्वतइउपवाकमीयुः ॥ युक्तामातासीत्युरि
दक्षिणाय ॥ अत्रिषद्वर्षीवृजनीघृतः ॥ अमीमे
द्वत्सोऽनुगामपश्यद्विधस्यंविषुयाजने

कामन

॥२॥

(2A)

नाभिः॥ सने मित्रक मजरं विवाहृत उत्तानायां दश
युक्तावहंति॥ सूर्यस्य वक्षुरजमेत्यावृतं तस्मिन्ना
र्यिता भुवनानि विश्वा॥ साकं जानां सतथमा डरे कंज
षळिद्यमा ऋषयो देवजा इति॥ तेषामिष्टानि
विहितानि धामशा स्थावरेणंति विकृतानिरूप
शः॥ ३॥ स्त्रियः सती सौं उमे पुंसजाडुः पश्य
दक्षयवान् विवेतदधः॥ कवियः पुत्रः सई माति
केतयस्ता विधानात्सपितृष्यितासत्॥ अवः
परेणापरणावरणापदावत्संविभती गौरुद
स्थात्॥ साकडीची कंस्विदधपरागा ल्क र्विस्स

॥२॥

(3)

षु॥ तिस्त्रोसात्सुत्रीनपितृन्विभ्रदेकउर्ध्वस्तस्त्रो
नेमवगलापयंति॥ मंत्रयतेदिवोअमुष्यपृष्ठेवि
श्वविदंवाचमक्विधमिन्वा॥ २॥ इद्वारंनहित
ऊरायवर्वतिचक्रंपपिद्यामृतस्य॥ आपुत्राअग्ने
मिशुनासोअत्रसप्तशतानिक्विशतिश्चतस्त्रुः॥
पंचपादंपितरंद्वादशाकृतिदिवःआहुःपरेअद्द
पुरीषिणं॥ अथेमेअन्यउपरेक्विष्णुणास
सचक्रेषळरःआहुःपृतं॥ पंचारचक्रेपरिवत
मानेतास्मिन्नानस्त्रुउवनानिक्विष्वा॥ तस्य
नाक्षस्तप्यतेभूरिभारःसनादेवनशीर्यतेस

वा मन्

(७A)

वे द

येतुरगा तु जी वमे जध्रुवं मध्यऽ आपस्त्या नाम् ॥
जीवो मृतस्य चरति स्वधाभिरमत्योर्मित्येनास
योनिः ॥ ६ ॥ अपश्यंगो पामनियधमानमाच
पराचपथिभिश्वरंता ॥ ससधीचींसविषूवीवसा
नआवूरीवतिभुवनेधंत ॥ यइचकारनंसोऽअ
स्ययइददरोहिरुगिनुतस्मात् ॥ समातुयेना
परिखीतोअंतर्बद्धप्रजा निर्रतिमाविवेश ॥
द्योर्मेपिताजनितान्नाभिरत्रबंधुर्ममातापृथि
वीमहीयमाउत्तानयोश्चम्वा इयोनिरंतरत्रा
पिताउहिरुगर्भमाधात् ॥ पृच्छामिवापरमंत

दुर्घाधेतुमेतां सुहस्तागोधुगुतदो हदेनाम् ॥ २ ॥
सं सवं सवितासा विषन्नेभी धोधर्मस्तदुषु
प्रवोचं ॥ हिं कृण्वती वसुपतिविमूनां वत्समि
छंती मनसाप्यागाता ॥ दुहामश्विष्यां पयो अ
ध्वयं सा कर्हतां मुहेनैसा भगाय ॥ गौरमी मेदु
वत्समिघंतं मूक्षोने हिं कृणां न्मातवाउ ॥ सृ
काणं धर्ममभिवं वशानामिमातिमायुं पयत्स
योषिः ॥ अयं सशिद्धे येनै गौरभी वृतामिमानि
सायुं ध्वसनावधिप्रिता ॥ साचित्तिषिर्निहिचका
रमत्यविद्युद्धवती प्रतिवात्रिमोहत ॥ अनद्ध

(4A)

सहस्राक्षरापरमेवोमन् ॥ तस्याः समुद्र
अधिविक्षरंति तेन जीवंति प्रदिशाश्च तस्रः ॥
ततः क्षरत्यक्षरं तद्विश्वमुपजीवति ॥ राकं म
यं धूममाशदपर्यविषूक्तापरणनावरेण ॥
उक्षाणं पृथिमपर्वतवीरास्तानि धर्माणि प्र
थमान्यासन् ॥ त्रयः केशिनः क्रतुथाक्विक्ष
ते संवत्सरे वपत एक एषां ॥ विश्वमेकोऽत्रिभि
वश्च रात्री ॥ भिर्भ्राजिरे कस्य ददृशे न रूपं ॥ चत्वा
रिवाक्परिमितापदानितानि विदुर्ब्राह्मणा
ये मनीषिणः ॥ गुहात्रीपिानिहितो नैरायं

(5)

॥६॥

तुरीयं वचो मनुष्या वदंति ॥ इन्द्रं मित्रं वज्रं वरुणं मग्नि
 माङ्कुरथो दिव्यः समुप एणो गरुत्मान् ॥ एकं स
 द्वि प्रावृद्धा वदंत्यग्निं यमं मातरिश्वा नमा
 ङ्कः ॥ १ ॥ कृच्छं नियानं हनयः सुपणा अपो व
 साना दिवमुत्पतति ॥ तत्र आवृष्टं त्रं ह्यदनादृत
 स्यादि हृतेन पृथिवी व्युद्यते ॥ द्वादशप्रथय
 श्वक्रमेकं त्रीणि नभ्यानि कुतश्चिक्रेत ॥ तस्मिं
 त्साकं त्रिंशतानशक्रवोर्पिताः षष्टिर्नक्लाच
 लासः ॥ यस्तेस्तनश्शशयो योमयो भूर्येन
 विश्वापुष्यसि वार्यणि ॥ योरत्नधावसुवि

॥६॥

(5A)

द्यः सुदत्रः सरस्वातेतमिहैधातवेकः॥ यज्ञेनय
ज्ञमयजंतदेवास्ता निधर्माणिप्रथमान्यासन॥
तेहन्नाकंमहिमानःसर्वतयत्रपूर्वसाध्याःसंतिदे
वाः॥ समानमेतंडुदकमुच्येयवचाहमिः॥ भूमिप
र्जन्याजिन्वतिदिवंजिन्वत्यनयः॥ दिव्यं सुपर्णा
वायं संबृहंतसपागर्भदशतमोषधीनां॥ अभी
र्धतो वृष्टिभिस्तर्पयंतं सरस्वतं नमवसेजो हूवीमि॥

१०॥

॥ इति वामनसूक्तसमाप्तं ॥ श्री कृष्ण
स्य देशिपनामकृत्वासा ७ भेदेनात्तिरितं ॥ १० ॥

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com